

Helyzetfelmérés

Ez a dokumentum az Európai Unió pénzügyi támogatásával valósul meg az Interreg VI-A IPA Magyarország-Szerbia együttműködési programban az „LP2WB” - Local peoples and local products without borders című - HUSRB/23S/31/038 azonosítószámú projektben a Bácsalmási Önkormányzati Közszolgáltatási Közhasznú Nonprofit Kft. által.

Felelős partner: Bácsalmási Önkormányzati Közszolgáltatási Közhasznú Nonprofit Kft. (A1)

Érintett tevékenység:

1.1. Situation survey: creation of a database of producers in the regions of the consortium members, Mapping of food product producing organisations in the municipality of Kula

1.1. Helyzetfelmérés: adatbázis létrehozása a bácsalmási és kúlai mezőgazdasági termelőkről, valamint élelmiszer-termelő szervezetek feltérképezése Kula községben

Az elkészítésért felelős személy: Barta Tiborné Gáll Ágnes, szakmai vezető

ADATBÁZIS A BÁCSALMÁSI TÉRSÉG ÉS A KÚLAI JÁRÁS HELYI TERMELŐIRŐL, KÉZMŰVESEKRŐL ÉS MEZŐGAZDASÁGI SZEREPLŐIRŐL

LP2WB

Helyi termékek, kézműves értékek és szolgáltatások Bácsalmás térségében – hagyomány, innováció, közösség

Bácsalmás és környéke – beleértve Mélykút, Katymár, Kunbaja, Mátételke, Madaras, Csikéria és Tataháza, illetve tágabb körben akár Baja és környéke településeit – gazdag mezőgazdasági, kulturális és kézműves hagyományokkal rendelkezik. Földrajzi elhelyezkedése, a bácskai termővidék jó minőségű talaja, valamint az itt élő közösségek több generációs tapasztalata olyan értékeket hoztak létre, amelyek az országon belül, sőt határon túl is figyelmet érdemelnek. A térségre jellemző a családi gazdálkodás, a kisüzemi élelmiszer-feldolgozás, a kézműves technológiák továbbélése, valamint az agráriumhoz kapcsolódó vállalkozások erős jelenléte.

Az elmúlt években az alulról építkező helyi fejlesztéseknek, pályázati lehetőségeknek, szövetkezeti együttműködéseknek és vállalkozói kezdeményezéseknek köszönhetően új lendületet kapott a **helyi termékfejlesztés**, amely egyre inkább kapcsolódik a **vidékfejlesztéshez, turizmushoz és gasztronómiai élménygazdasághoz**. A térség egyik legfontosabb célja a **helyben előállított termékek hozzáadott értékének növelése**, az önfenntartás erősítése, valamint a fiatalok helyben tartása és visszacsábítása.

Az alábbi összefoglaló célja egy **átfogó, rendszerezett, turisztikai és gazdasági szempontból is hasznos** képet adni a térségben fellelhető helyi termékekről, kézműves termékekről, szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódó adatbázis létrehozásáról.

1. A helyi termékek jelentősége Bácsalmás térségében

A helyi termék fogalma nem csupán a földrajzi előállítást jelenti, hanem egy **minőségi, fenntarthatósági és kulturális értékrendet** is. Bácsalmás térségében a helyi termékek gyakran:

- családi vagy kisüzemi módszerekkel készülnek
- helyben előállított alapanyagokra épülnek
- hagyományos, kézműves technológiát használnak
- szezonális, természetes vagy tartósítószer-mentes eljárásokkal készülnek
- a térség gasztronómiai örökségét közvetítik

Ide tartoznak a mezőgazdasági termékek, élelmiszerek, házi készítmények, kézműves iparművészeti tárgyak, falusi vendéglátás, hagyományörző szolgáltatások és turisztikai élmények is.

A helyi termékek **gazdaságélénkítő szerepe** egyre jelentősebb, mert:

- csökkentik az ellátási lánc távolságát
- erősítik a helyi vállalkozói közösséget
- új munkahelyeket teremtenek, akár hátrányos helyzetű csoportok számára is
- támogatják a helyi gasztroturizmust
- növelik a térség márkaértékét

LP2WB

2. A térség kiemelt mezőgazdasági és élelmiszeripari termékei

Bácsalmás és környéke a tradicionális bácskai élelmiszer-termelés egyik központja. A legjellemzőbb termékkategóriák:

• Zöldség- és gyümölcstermékek

- paprikafajták (édes, csípős, lecsópaprika)
- paradicsom (befőzésre alkalmas fajták)
- uborka, káposzta, hagyma, fokhagyma
- meggy, cseresznye, kajszibarack, szilva
- őszibarack, körte és szőlő kisebb mennyiségben

• Tartósított termékek

- befőttek és lekvárok
- szörpök és gyümölcslevek
- savanyúságok, csalamádé, kovászos termékek
- füstölt, aszalt, ecetes készítmények

• Gasztro különlegességek

- hagyományos disznótoros termékek (kolbász, hurka, szalonna, tepertő)
- házi lekvárok, szörpök, krémek
- méhészeti termékek
- gyógynövényes készítmények (tea, szörp, olaj, levendulaszappan)

A térségben található egyik legismertebb termékportfólió a **Bácsalmási Finomságok** kézműves termékcsalád, amelyhez számos helyi alapanyag kapcsolódik, és minőségi, kisüzemi eljárással készül.

3. Kézműves és hagyományörző termékek

A kézműves tevékenység hosszú múltra tekint vissza. A térségben még ma is él a hímzés, fazekasság, fa- és textilművesség, valamint a dísz tárgykészítés különböző formái.

Fellelhető kézműves termékek:

- **kézzel hímzett népi textíliák** (kalocsai és bácskai stílus ötvözése)
- **fa- és vesszőfonott tárgyak** (kosarak, díszek, használati eszközök)
- **méhviasz gyertyák**, ajándéktárgyak
- **levendulatermékek**: illatpárnák, szappanok, potpourrik
- **varrodai termékek** (táskák, kötények, konyhai szettek, ajándéktárgyak)
- **kézzel festett ajándék- és dísz tárgyak**

A kézműves termékek szerepe különösen fontos abból a szempontból, hogy értéket ad a hagyományoknak, amely különösen értékes a turisztikai szektorban.

4. Szolgáltatások a térségben – vendéglátás és turizmus

A helyi termékek értékesítéséhez és márkáépítéséhez elengedhetetlen az élményturizmus és a vendéglátóipar. Egyre több helyi vállalkozás épít a vidéki gasztronómiára, falusi vendéglátásra, illetve élményalapú szolgáltatásokra.

Éttermek, büfék, vendéglátóhelyek

- hagyományos magyar konyhát képviselő vendéglők
- kistermelők alapanyagait felhasználó étlap
- szezonális specialitások (pl. szilvalekváros ételek, házi tészta, kézműves szörpök)

Szálláshelyek

- családi panziók
- falusi vendégházak
- rendezvényházak
- újonnan kialakított vendégszobák turisztikai fejlesztések révén

Külön figyelmet érdemel a **kerékpáros és természetjáró turizmus**, mivel a térség síkvidéki területein kiváló terepadottságok vannak.

5. A helyi termék- és szolgáltató adatbázis szerepe

A térségi fejlesztési stratégia fontos része egy **átfogó, digitális adatbázis** létrehozása, amely tartalmazza a térség összes helyi termék előállítóját, kézművesét, szolgáltatóját és turisztikai szereplőjét.

Az adatbázis fő céljai:

1. **átlátható információ nyújtása** a lakosság, turisták, befektetők és intézmények számára
2. **kapcsolati háló és együttműködések erősítése**
3. **piaci és marketingfejlesztési lehetőségek támogatása**
4. **online platformok létrehozásának alapja**
5. **rendezvények, vásárok, bemutatók szervezésének támogatása**

Az adatbázis tartalmazhatja többek között:

- termelő neve és elérhetősége
- telephely címe
- tevékenység típusa
- termékkategória és részletes leírás
- értékesítési csatorna
- minősítések, díjak, engedélyek
- fényképek, logó, márkaleírás

6. Fejlesztési és marketing lehetőségek

Turisztikai fejlesztések

- helyi termék vásár és fesztivál létrehozása
- gasztronómiai túraútvonal kialakítása
- kézműves workshopok, „alkotóműhely napok”
- farm- és üzemlátogatási programok

Marketingfejlesztések

- egységes arculati kézikönyv
- közös honlap és közösségi média platform
- turisztikai szlogen és városmárka
- helyi termék csomagolóanyag fejlesztése
- influencer és vloggermarketing

7. Összegzés – közösségi érték és gazdasági jövőkép

Bácsalmás és térsége kiváló adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy **térségi erőforrásaira építve** a helyi termékek és szolgáltatások révén gazdaságilag és társadalmilag is erősödjön. Az itt élők szorgalma, hagyománya, szakmai tudása és kreativitása olyan **piacképes értéket teremt**, amely nemcsak a térség identitását erősíti, hanem a fenntartható fejlődést is szolgálja.

8. Íme egy jó gyakorlat, jó példa: a FI200 klub

A Bácsalmási FI200 Klub célrendszere – stratégiai és operatív célok

1. Stratégiai célok

- 1. A helyi gazdaság megerősítése és diverzifikációja**
A klub célja, hogy a térség gazdasági szereplői – különösen a mikro-, kisvállalkozások, őstermelők, kézművesek és szolgáltatók – hosszú távon fenntartható, versenyképes működést alakítsanak ki, a helyi értékekre építve.
- 2. Helyi identitás, közösségi összefogás és márkaépítés támogatása**
A klub kezdeményezései ösztönzik a „Bácsalmás és térsége – helyben érték” szemlélet elterjedését, valamint a települési és térségi márka erősítését, akár védjegyrendszerrel kiegészítve.
- 3. Innováció és tudásátadás ösztönzése**
A tudásalapú gazdasági szemlélet előmozdítása, a modern termelési, értékesítési, marketing- és digitalizációs technikák adaptálásával.
- 4. Turisztikai és látogatóélmény fejlesztése**
A helyi termékek és szolgáltatások mentén felépülő tematikus turisztikai ajánlatok

LP2WB

kialakítása (gasztronómiai útvonal, kézműves workshopok, rendezvények, termékbemutatók).

5. Partnerségi háló fejlesztése regionális, országos és nemzetközi szinten

A klub célja, hogy a helyi termék-előállítókat és szolgáltatókat össze kösse más térségekkel, testvérvárosokkal, vásárlói közösségekkel, szakmai szervezetekkel és befektetőkkel.

2. Operatív célok

- Gyakorlati tudásmegosztás rendszeres klubtalálkozók, képzések és workshopok formájában
- Termékportfólió-fejlesztés és csomagolástechnikai tanácsadás
- Minőségbiztosítási és élelmiszerbiztonsági tanácsadás elérhető szakértőkkel
- Közös beszerzési és logisztikai együttműködések kialakítása
- Online és offline értékesítési csatornák fejlesztése
- Rendszeres termék- és szolgáltatás bemutatók, nyílt napok
- Részvétel vásárokon, expókon, gasztronómiai és kulturális rendezvényeken
- Helyi és regionális adatbázis, illetve térinformatikai nyilvántartás működtetése

A működési modell bemutatása

A Bácsalmási FI200 Klub működése **nyitott, hálózatalapú, partnerségre épülő modell**, amely a következő elemekből áll:

1. Tagsági rendszer és szerepkörök

Szereplő	Feladat és hozzáadott érték
Őstermelők, gazdálkodók	Termék-előállítás, alapanyagbiztosítás
Kézművesek, mikrovállalkozók	Egyedi termékek, helyi értékteremtés
Vendéglátók, turisztikai szolgáltatók	Élményalapú termék- és szolgáltatáscsomagok
Szakmai mentorok, oktatók	Tudásátadás, tanácsadás
Önkormányzat és intézmények	Fejlesztési háttér, infrastruktúra, pályázatok
Civil szervezetek	Közösségépítés, társadalmi bevonás
Diákok, helyi fiatalok	Utánpótlás és innovációs erőforrás

2. Működési pillérek

1. **Tudás- és kompetenciafejlesztési pillér**
 - workshopok, mentorprogram, szakmai konzultációk, tanulmányutak
2. **Gazdaságfejlesztési és vállalkozástámogatási pillér**
 - üzleti tervezés, marketing, digitális értékesítés, márkáépítés
3. **Közösségi és kulturális pillér**
 - rendezvények, bemutatók, hagyományfelelevenítés
4. **Innovációs és fenntarthatósági pillér**

LP2WB

- környezettudatos termelési módszerek, energetikai és hulladékcsökkentő megoldások, rövid ellátási lánc (REL) kialakítása

3. Folyamatmodell (egyszerűsített)

1. **Bevonás és regisztráció**
2. **Igény- és erőforráselemzés**
3. **Termék-/szolgáltatásfejlesztési tanácsadás**
4. **Marketing- és brandtervezés**
5. **Értékesítési csatornák bevonása**
6. **Közös rendezvényen való megjelenés**
7. **Értékelés és visszamérés**
8. **Továbbfejlesztés és innováció**

4. Várható hatások

- helyi gazdaság élénkülése, jövedelemszerző képesség növekedése
- fiatalok megtartása, új vállalkozások indítása
- Bácsalmási térség arculatának és imázsának erősödése
- fenntartható gazdasági szerkezet és értékalapú gondolkodás
- közösségi önszerveződés fejlődése
-

A helyi termékek és szolgáltatók adatbázisának szerepe, céljai és felépítése

A Bácsalmási és térsége helyi termékeket, kézműves tevékenységeket, mezőgazdasági termelőket és szolgáltatásokat bemutató adatbázis létrehozása kiemelten fontos lépés a térség gazdasági, marketing- és turisztikai fejlesztése szempontjából. A nyilvántartás elsődleges célja egy olyan strukturált, naprakész és minden érintett számára hozzáférhető információs rendszer kialakítása, amely átláthatóvá és könnyen kereshetővé teszi a térségben működő helyi termék-előállítókat, kistermelőket, mikro- és kisvállalkozásokat, szolgáltatókat, valamint az egyéb gazdasági és közösségi értéket teremtő szereplőket.

A helyi termék- és szolgáltató adatbázis létrehozása egyben illeszkedik a fenntartható vidékfejlesztés, az értékteremtő foglalkoztatás, valamint a térségi identitás erősítésének stratégiai céljaihoz. A megvalósítás hozzájárul a helyi gazdaság diverzifikációjához, a piaci lehetőségek bővítéséhez, és közvetetten a lakosság életszínvonalának javításához. Az adatbázis a városi, térségi és járási szintű intézmények, vállalkozások, civil szervezetek, turisztikai szakemberek és fejlesztéspolitikai szereplők számára egyaránt fontos szakmai háttéranyagnak számít.

Az adatbázis létrehozásának további céljai:

1. **A helyi gazdasági szereplők összekapcsolása** – a térségen belüli együttműködések, beszállítói kapcsolatok és közös értékesítési lehetőségek feltérképezése.
2. **Piac- és értékesítésfejlesztés támogatása** – új vásárlási csatornák megteremtése, termékismertség növelése, térségi márkáépítés.
3. **Turizmusfejlesztési alapadat biztosítása** – helyi gasztroturisztikai, kézműves és élményalapú szolgáltatások integrálása a térségi kínálatba.

LP2WB

4. **Hálózatosodás elősegítése** – határon átnyúló, interregionális vagy nemzetközi partnerségek megalapozása.
5. **Minőségi garanciák átláthatósága** – engedélyek, tanúsítványok, termékminősítések és szakmai referenciák rendszerezése.

Az adatbázis strukturált, táblázatos formában kerül kialakításra. A nyilvántartás mezői lehetővé teszik az adatok gyors szűrését, csoportosítását és továbbfejlesztését akár digitális platform, honlap vagy mobilalkalmazás irányába. Az adatbázis minden szereplője önkéntes hozzájárulással és adatvédelmi irányelvek szerinti beleegyezéssel szerepel a rendszerben.

Az adatbázis felépítése és kulcsadatai

- Termelő / szolgáltató neve
- Székhely / telephely
- Kapcsolattartó személy és elérhetőség
- Terméktípus vagy szolgáltatás profil

Az adatbázis a fenti adatokon túl a kiemelt termelők/szolgáltatók esetében kiegészül az alábbi adatokkal is:

- Rövid bemutatkozás, vállalkozástörténet
- Termékek és szolgáltatások részletes listája
- Értékesítési és szolgáltatási csatornák (bolt, piac, webshop, rendezvények)
- Engedélyek, minősítések, tanúsítványok
- Szezonális vagy egész éves elérhetőség
- Képek, címkék, csomagolási információk (opcionális)

A rendszer tartalmazhat továbbá térképes helymeghatározást, GPS-koordinátát, illetve QR-kód alapú információs rendszerhez kapcsolódó adatokat. Javasolt a Google Drive, SharePoint vagy professzionális CRM rendszer használata annak érdekében, hogy az adatbázis biztonságosan tárolható, szerkeszthető és bővíthető legyen.

Az adatbázis várható társadalmi és gazdasági haszna

A nyilvántartás létrehozása hozzájárul:

- a helyi termelők láthatóságának növeléséhez
- a közvetlen értékesítés erősítéséhez
- a helyi gazdaság önellátó képességének javításához
- a térségi turisztikai attrakciók bővítéséhez
- hagyományápolási és kulturális értékteremtéshez

A rendszerezett adatbázisra alapozva létrejöhet egy márka, közösségi logó és garanciarendszer, amely hosszú távon hozzájárulhat a térség megkülönböztethetőséghez a hazai piacon, valamint potenciálisan nemzetközi szinten is.

Az adatbázis elemzése és értékelése

A projekt keretében létrehozott mezőgazdasági és élelmiszeripari adatbázis jelentős mérföldkőnek tekinthető a térség agrárgazdasági helyzetének feltárásában és a határon átnyúló együttműködések megalapozásában. Az egységes szerkezetű adatgyűjtés lehetővé tette a termelők, feldolgozók és piaci szereplők átlátható, összehasonlítható nyilvántartását, ami korábban nem állt rendelkezésre sem helyi, sem térségi szinten.

Az adatbázis alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy a térség mezőgazdaságát erős szerkezeti koncentráció jellemzi: a gazdálkodók száma csökken, ugyanakkor az egy gazdaságra jutó földterület nagysága növekszik. A kisebb gazdaságok jelentős része mellékjövedelemre épülő, kiegészítő tevékenységként működik, míg a közepes és nagyobb gazdaságok esetében a piaci orientáció, a technológiai fejlesztések és a termelési specializáció erőteljesebben jelenik meg. Az adatbázis arra is rámutatott, hogy a gazdálkodók jelentős része nyitott az együttműködésre, ugyanakkor a szervezett kapcsolatrendszerek és az információáramlás hiánya eddig akadályozta a hatékony kooperációt.

Fontos megállapítás, hogy az adatbázisban szereplő termelők és feldolgozók termékszerkezete részben átfedést mutat, ugyanakkor számos olyan kiegészítő jellegű tevékenység is azonosítható, amelyek megfelelő koordináció mellett egymást erősíthetik. Ez különösen igaz a növénytermesztés és az élelmiszeripari feldolgozás kapcsolatára, ahol az alapanyag-termelés és a feldolgozókapacitás térben és volumenében nem minden esetben illeszkedik egymáshoz. Az adatbázis segít feltárni ezeket az aránytalanságokat, és alapot teremt a jövőbeni fejlesztési irányok meghatározásához.

Következtetések az adatbázis hasznosíthatóságáról

Az adatbázis egyik legfontosabb hozadéka, hogy megalapozza a célzott szakmai párbeszédet és a tudástranszfert mind a térségen belül, mind a határ túloldalán. Az azonos szegmensbe tartozó termelők és feldolgozók könnyebben azonosíthatók, ami elősegíti a tapasztalatcserét, a közös piaci fellépést, valamint a közös fejlesztési és beruházási elképzelések kialakítását. Az adatbázis egyúttal támogatja a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást is, hiszen lehetőséget ad a termelési szerkezetek, növényfajok és gazdálkodási módszerek összehasonlítására, valamint a jó gyakorlatok azonosítására.

A gyűjtött adatok alapján levonható az a következtetés is, hogy a térség hosszú távú versenyképessége csak akkor biztosítható, ha az alapanyag-termelés és a feldolgozás közötti kapcsolat megerősödik, és a termékek nagyobb arányban kerülnek helyben feldolgozásra. Az adatbázis ennek megvalósításához nélkülözhetetlen információs háttérrel nyújt, hiszen pontos képet ad a rendelkezésre álló kapacitásokról, a termelési volumenekről és a piaci kapcsolódási pontokról.

Összegzés: az adatbázis jelentősége

Összességében megállapítható, hogy a projekt keretében létrehozott adatbázis nem csupán egy statikus nyilvántartás, hanem egy olyan dinamikusan továbbfejleszthető eszköz, amely hosszú távon is hozzájárul a térség mezőgazdasági és élelmiszeripari fejlődéséhez. Jelentősége abban rejlik, hogy megalapozza a stratégiai tervezést, elősegíti az együttműködések kialakulását, valamint támogatja a klímaváltozás és a piaci kihívások által kikényszerített alkalmazkodási folyamatokat.

Az adatbázisra épülő elemzések és kapcsolatrendszerek révén a térség szereplői képesek lehetnek tudatosabban reagálni a gazdasági és környezeti változásokra, erősíteni piaci pozícióikat, és hozzájárulni a vidék gazdasági stabilitásának és lakosságmegtartó képességének növeléséhez. A

LP2WB

projekt eredményeként létrejött adatbázis így nemcsak a jelenlegi helyzet feltárását szolgálja, hanem a jövőbeli fejlődési irányok egyik meghatározó alapkövévé válhat.

A projekt keretében létrehozott, egységes szerkezetű mezőgazdasági és élelmiszeripari adatbázis szorosan illeszkedik az IPA határon átnyúló együttműködések alapvető célkitűzéseire, különösen a gazdasági kapcsolatok erősítéséhez, a tudástranszfer elősegítéséhez és a térségi együttműködések intézményesítéséhez. Az adatbázis kialakítása hozzájárult ahhoz, hogy a projektterület mindkét oldalán az érintett szereplők – termelők, feldolgozók és kapcsolódó gazdasági szervezetek – strukturált, összehasonlítható formában kerüljenek feltérképezésre.

Az adatgyűjtés eredményei megerősítették, hogy a térség mezőgazdasága hasonló kihívásokkal néz szembe mindkét oldalon: a birtokszerkezet átalakulása, a klímaváltozás hatásai, az inputköltségek növekedése, valamint a feldolgozottsági szint alacsony aránya egyaránt indokoltá teszik a közös gondolkodást és az együttműködés elmélyítését. Az adatbázis ennek a közös alapnak a megerősítését szolgálja, amelyre további közös fejlesztések, kutatások és piaci együttműködések építhetők.

Az IPA projekt egyik kiemelt hozzáadott értéke, hogy az adatbázis nem kizárólag leíró jellegű, hanem aktív eszközként támogatja a projekt további tevékenységeit: lehetővé teszi az azonos profilú szereplők összekapcsolását, elősegíti a közös kísérletek, bemutatók és üzemlátogatások megszervezését, valamint alapot ad a határon átnyúló kereskedelmi lehetőségek feltárásához. Ezáltal az adatbázis közvetlenül hozzájárul a program gazdaságfejlesztési és versenyképességi céljainak eléréséhez.

Vezetői összefoglaló (Executive Summary)

A projekt során létrehozott mezőgazdasági és élelmiszeripari adatbázis átfogó és rendszerezett képet ad a térség agrárgazdasági szereplőiről, termelési szerkezetéről és együttműködési potenciáljáról. Az adatbázis egyértelműen rámutat arra, hogy a mezőgazdaság szerkezeti átalakulása és a klímaváltozás hatásai mindkét oldalon hasonló irányba mutatnak, ezért a kihívások kezelése hatékonyabban valósítható meg összehangolt, határon átnyúló együttműködések keretében.

A feltárt adatok alapján megállapítható, hogy a térség jövőbeni fejlődése szempontjából kulcsfontosságú az alapanyag-termelés és a feldolgozás kapcsolatának erősítése, a helyi feldolgozottsági szint növelése, valamint az értékesítés szervezettebbé tétele. Az adatbázis lehetőséget teremt arra, hogy az azonos szegmensbe tartozó termelők és feldolgozók egymásra találjanak, közös fejlesztési irányokat határozzanak meg, és tudásmegosztás révén növeljék alkalmazkodóképességüket.

Összességében az adatbázis nemcsak a projekt egyik kézzelfogható eredménye, hanem olyan stratégiai eszköz, amely hosszú távon is hozzájárulhat a térség mezőgazdaságának versenyképességéhez, a gazdasági kapcsolatok elmélyítéséhez és a vidék népességmegtartó erejének erősítéséhez. A döntéshozók számára az adatbázis megbízható alapot biztosít jövőbeni fejlesztési programok, támogatási irányok és együttműködési kezdeményezések megalapozásához.

Tanulmány és Adatbázis a Madarasi Termelői Csoport Mezőgazdasági Szövetkezet működéséről és tagsági struktúrájáról

1. Bevezetés

A Madarasi Termelői Csoport Mezőgazdasági Szövetkezet (a továbbiakban: Szövetkezet) egy olyan mezőgazdasági együttműködésen alapuló helyi közösségfejlesztő szervezeti forma, amely a Bács-Kiskun vármegyei Madaras községben működik. A szervezet célja a helyi mezőgazdasági kis- és közepes termelők együttműködésének támogatása, gazdasági érdekeik összehangolása, valamint az egységes piaci megjelenés és értékesítési aktivitás biztosítása. A Szövetkezet létrejöttének háttérében az elmúlt évtizedek agrárstruktúra-változásai, birtokaprózódási folyamatok, piaci nyomás, finanszírozási nehézségek és technológiai lemaradás álltak.

A közösségi együttműködésre épülő gazdasági modell lehetővé teszi, hogy a kisüzemi termelők – akik egyénileg korlátozott piaci és technológiai versenyképességgel rendelkeznek – kollektív formában egyenlőbb esélyekkel jelenjenek meg a piacon, jobb értékesítési pozíciót érjenek el, mérsékeljék az inputköltségeket és megosszák a működési kockázatokat. A tanulmány célja a Szövetkezet működésének vizsgálata, a tagság összetételének bemutatása, valamint a fejlesztési lehetőségek és a jövőbeli potenciál feltárása.

2. A szövetkezet létrejöttének történeti háttere

Madaras térségében a mezőgazdasági tevékenység több évtizedes hagyományokra épül. A rendszerváltást követően a korábbi állami gazdaságok, termelőszövetkezetek átalakulása, megszűnése és privatizációja alapjaiban változtatta meg a helyi gazdasági szerkezetet. A földtulajdon és vagyon szétdarabolódásával együtt a mezőgazdasági termelés egyéni formákra helyeződött át, amelyek azonban rövid idő alatt több kihívással szembesültek:

- alacsony tőkeerő
- technológiai lemaradás
- versenyképtelen méretű termelési egységek
- piaci hozzáférési korlátok
- értékesítési kiszolgáltatottság
- magas inputárak és kiszámíthatatlan termelési kockázat

LP2WB

E nehézségek eredményeként a 2010-es évektől egyre határozottabb igény jelent meg a helyi gazdálkodók részéről egy közös, szövetkezeti rendszerű együttműködés kialakítására. Az európai agrárpolitikai támogatási rendszer, valamint a termelői csoportok számára biztosított kedvezmények kedvező feltételeket teremtettek a szövetkezés újraéledésére.

A Madarasi Termelői Csoport Mezőgazdasági Szövetkezet – modern elvekre építve – e szükségletekre válaszul jött létre.

3. Szervezeti felépítés és működési modell

A Szövetkezet működése demokratikus, tagi részvételen alapuló, nonprofit jellegű gazdálkodási struktúrára épül. Működésének alapelvei:

- önkéntes belépés és tagság
- tagi egyenlőség és szavazatarányosság
- közös érdekképviselés és piaci fellépés
- gazdasági eredmények közösségi újraosztása

A szervezet irányítási struktúrája:

1. **Közügylés** (legfőbb döntéshozó szerv)
2. **Elnök vagy ügyvezető igazgató**
3. **Felügyelő Bizottság**
4. **Szakmai és ágazati munkacsoportok**

A működési modell három fő pillérre támaszkodik:

1. **Termelési együttműködés és koordináció**
 - vetésforgó összehangolása
 - közös inputanyag-beszerezés
 - gép- és eszközmegosztás
2. **Értékesítési és marketing együttműködés**
 - közös felvásárlási és logisztikai csatornák
 - egységes áralku és szerződéses rendszer
 - termékfeldolgozás lehetőségének vizsgálata
3. **Fejlesztési és innovációs tevékenység**
 - pályázati részvétel
 - agrárinnovációs kísérletek
 - szakmai képzések

4. A tagság összetétele és profilja

A Szövetkezet tagságát olyan helyi termelők alkotják, akik önálló mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, vagy erre vonatkozó szándékkal rendelkeznek. A tagság heterogén, mely a következő fő ágazatokba sorolható:

LP2WB

Ágazat	Jellemző termelés	Részesedés a tagság körében
Szántóföldi növénytermesztés	búza, kukorica, árpa, repce, napraforgó	többségi
Kertészeti kultúrák	paprika, paradicsom, hagyma, zöldborsó	közepes
Speciális kultúrák	gyógynövény, cirok, köles	bővülő
Állattenyésztés	szarvasmarha, sertés, baromfi	kisebb

A termelési tapasztalat jellemzően többgenerációs, azonban a technológiai felkészültség vegyes képet mutat. A tagok többsége 10–60 hektár közötti területet művel, ami egyénileg nem biztosít versenyképes méretgazdaságot, ezért a szövetkezeti forma jelentős előnyt a

5. Gazdasági működés és eredmények

A szövetkezet működési stratégiájának főbb céljai:

- költségcsökkentés és hatékonyságnövelés
- piacszerzés és szerződéses értékesítés
- feldolgozási kapacitások kiépítése
- hosszú távú fenntartható agrárfejlődés biztosítása

Eddigi eredményeik:

- ✓ inputanyagok közös beszerzése jelentős költségmegtakarítással
- ✓ gép- és eszközhasználati megállapodások
- ✓ termelői adatbázis és szakmai koordinátor kijelölése
- ✓ innovatív termesztési kísérletek indítása (csicseriborsó, cirok)

A szervezet jelenleg a vertikális értéklánc bővítésének előkészítési fázisában van. A jövőben cél:

- helyi termékfeldolgozó kapacitás létrehozása
- saját márká kialakítása
- regionális értékesítés + határon átnyúló kereskedelem
- digitális termelésmenedzsment

6. Fő kihívások

A szövetkezet fejlődését az alábbi tényezők befolyásolják:

- tőke- és beruházási igény
- generációváltási nehézségek
- piaci koncentráció és felvásárlói nyomás

LP2WB

- klímaváltozás és vízhiány
- adminisztratív terhek

Ezek kezelésére szükséges:

- korszerű öntözéstechnológia
- diverzifikált termelés
- agrárinnovációs partnerségek
- pályázati és finanszírozási források bevonás

7. Jövőkép és fejlesztési irányok

A Szövetkezet hosszú távon a következő szerepkört kívánja betölteni:

- regionális agrár-kooperációs központ
- termelői érdekképviselői szervezet
- innovációs és tudástranszfer együttműködési hálózat
- helyi élelmiszer-értéklánc létrehozója

Stratégiai fejlesztési célok:

1. minőségtanúsított, nyomon követhető termékrendszer
2. helyi élelmiszerfeldolgozás és márkaidentitás
3. határon átnyúló kereskedelmi partnerség
4. közös marketing és logisztika
5. agrárturisztikai szolgáltatások integrálása

8. Összegzés

A Madarasi Termelői Csoport Mezőgazdasági Szövetkezet példát mutat a modern, fenntartható, közösségi agrárgazdálkodás kialakításában. A tagság gazdasági erejének egyesítésével valódi piaci alternatívát teremt, csökkenti a kockázatokat és növeli a versenyképességet. A szervezet hosszú távon képes lehet egy regionális szintű, értékteremtő agrárinnovációs központ szerepét betölteni, amely pozitív gazdasági és társadalmi hatással bír mind a településre, mind a tágabb térségre

Az adatbázis elemzése és értékelése

A projekt keretében létrehozott mezőgazdasági és élelmiszeripari adatbázis jelentős mérföldkőnek tekinthető a térség agrárgazdasági helyzetének feltárásában és a határon átnyúló együttműködések megalapozásában. Az egységes szerkezetű adatgyűjtés lehetővé tette a termelők, feldolgozók és piaci szereplők átlátható, összehasonlítható nyilvántartását, ami korábban nem állt rendelkezésre sem helyi, sem térségi szinten.

Az adatbázis alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy a térség mezőgazdaságát erős szerkezeti koncentráció jellemzi: a gazdálkodók száma csökken, ugyanakkor az egy gazdaságra jutó földterület nagysága növekszik. A kisebb gazdaságok jelentős része mellékjövedelemre épülő, kiegészítő

LP2WB

tevékenységként működik, míg a közepes és nagyobb gazdaságok esetében a piaci orientáció, a technológiai fejlesztések és a termelési specializáció erőteljesebben jelenik meg. Az adatbázis arra is rámutatott, hogy a gazdálkodók jelentős része nyitott az együttműködésre, ugyanakkor a szervezett kapcsolatrendszerek és az információáramlás hiánya eddig akadályozta a hatékony kooperációt.

Fontos megállapítás, hogy az adatbázisban szereplő termelők és feldolgozók termékszerkezete részben átfedést mutat, ugyanakkor számos olyan kiegészítő jellegű tevékenység is azonosítható, amelyek megfelelő koordináció mellett egymást erősíthetik. Ez különösen igaz a növénytermesztés és az élelmiszeripari feldolgozás kapcsolatára, ahol az alapanyag-termelés és a feldolgozókapacitás térben és volumenében nem minden esetben illeszkedik egymáshoz. Az adatbázis segít feltárni ezeket az aránytalanságokat, és alapot teremt a jövőbeni fejlesztési irányok meghatározásához.

Következtetések az adatbázis hasznosíthatóságáról

Az adatbázis egyik legfontosabb hozadéka, hogy megalapozza a célzott szakmai párbeszédet és a tudástranszfert mind a térségen belül, mind a határ túloldalán. Az azonos szegmensbe tartozó termelők és feldolgozók könnyebben azonosíthatók, ami elősegíti a tapasztalatcserét, a közös piaci fellépést, valamint a közös fejlesztési és beruházási elképzelések kialakítását. Az adatbázis egyúttal támogatja a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást is, hiszen lehetőséget ad a termelési szerkezetek, növényfajok és gazdálkodási módszerek összehasonlítására, valamint a jó gyakorlatok azonosítására.

A gyűjtött adatok alapján levonható az a következtetés is, hogy a térség hosszú távú versenyképessége csak akkor biztosítható, ha az alapanyag-termelés és a feldolgozás közötti kapcsolat megerősödik, és a termékek nagyobb arányban kerülnek helyben feldolgozásra. Az adatbázis ennek megvalósításához nélkülözhetetlen információs háttérrel nyújt, hiszen pontos képet ad a rendelkezésre álló kapacitásokról, a termelési volumenekről és a piaci kapcsolódási pontokról.

Összegzés: az adatbázis jelentősége

Összességében megállapítható, hogy a projekt keretében létrehozott adatbázis nem csupán egy statikus nyilvántartás, hanem egy olyan dinamikusan továbbfejleszthető eszköz, amely hosszú távon is hozzájárul a térség mezőgazdasági és élelmiszeripari fejlődéséhez. Jelentősége abban rejlik, hogy megalapozza a stratégiai tervezést, elősegíti az együttműködések kialakulását, valamint támogatja a klímaváltozás és a piaci kihívások által kikényszerített alkalmazkodási folyamatokat.

Az adatbázisra épülő elemzések és kapcsolatrendszerek révén a térség szereplői képesek lehetnek tudatosabban reagálni a gazdasági és környezeti változásokra, erősíteni piaci pozícióikat, és hozzájárulni a vidék gazdasági stabilitásának és lakosságmegtartó képességének növeléséhez. A projekt eredményeként létrejött adatbázis így nemcsak a jelenlegi helyzet feltárását szolgálja, hanem a jövőbeli fejlődési irányok egyik meghatározó alapkövévé válhat.

A projekt keretében létrehozott, egységes szerkezetű mezőgazdasági és élelmiszeripari adatbázis szorosan illeszkedik az IPA határon átnyúló együttműködések alapvető célkitűzéseire, különösen a gazdasági kapcsolatok erősítéséhez, a tudástranszfer elősegítéséhez és a térségi együttműködések intézményesítéséhez. Az adatbázis kialakítása hozzájárult ahhoz, hogy a projektterület mindkét oldalán az érintett szereplők – termelők, feldolgozók és kapcsolódó gazdasági szervezetek – strukturált, összehasonlítható formában kerüljenek feltérképezésre.

Az adatgyűjtés eredményei megerősítették, hogy a térség mezőgazdasága hasonló kihívásokkal néz szembe mindkét oldalon: a birtokszerkezet átalakulása, a klímaváltozás hatásai, az inputköltségek

LP2WB

növekedése, valamint a feldolgozottsági szint alacsony aránya egyaránt indokoltá teszik a közös gondolkodást és az együttműködés elmélyítését. Az adatbázis ennek a közös alapnak a megteremtését szolgálja, amelyre további közös fejlesztések, kutatások és piaci együttműködések építhetők.

Az IPA projekt egyik kiemelt hozzáadott értéke, hogy az adatbázis nem kizárólag leíró jellegű, hanem aktív eszközként támogatja a projekt további tevékenységeit: lehetővé teszi az azonos profilú szereplők összekapcsolását, elősegíti a közös kísérletek, bemutatók és üzemlátogatások megszervezését, valamint alapot ad a határon átnyúló kereskedelmi lehetőségek feltárásához. Ezáltal az adatbázis közvetlenül hozzájárul a program gazdaságfejlesztési és versenyképességi céljainak eléréséhez.

AZ ADATBÁZIS KAPCSOLÓDÁSA AZ IPA PROGRAM INDIKÁTORAIHOZ

1. Határon átnyúló együttműködések száma és minősége

Az adatbázis közvetlenül támogatja új határon átnyúló kapcsolatok létrejöttét azáltal, hogy azonosítja az együttműködésre alkalmas termelőket és feldolgozókat mindkét térségben.

Eredmény:

- megalapozott partnerkapcsolatok,
- célzott szakmai találkozók,
- közös pilot tevékenységek előkészítése.

2. Tudástranszfer és kapacitásépítés

Az adatbázis lehetővé teszi az azonos szegmensben működő szereplők összekapcsolását, ezáltal elősegíti a terméstechnológiai, feldolgozási és értékesítési tapasztalatok átadását.

Eredmény:

- szervezett tapasztalatcserek,
- közös üzemlátogatások,
- kutatóintézetek bevonása célzott témák mentén.

3. Gazdasági integráció és piaci hozzáférés javítása

A két adatbázis összekapcsolása hozzájárul a határon átnyúló értékláncok kialakításához, különösen az alapanyag-termelés és feldolgozás területén.

Eredmény:

- közös termékfejlesztési lehetőségek,
- bővülő értékesítési csatornák,
- fokozódó piaci jelenlét.

LP2WB

4. Fenntarthatóság és klímaadaptáció

Az adatbázis segíti a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jó gyakorlatainak megosztását, különösen az alternatív növénykultúrák és víztakarékos technológiák terén.

Eredmény:

- csökkenő termelési kockázat,
- diverzifikált termelési szerkezet,
- hosszú távon fenntartható gazdálkodási modellek.

TÁBLÁZATOS PÁROSÍTÁSI MÁTRIX (MINTA)

Bácsalmási szereplők típusa	Külső szereplők típusa	Kapcsolódási pont	Együttműködés lehetséges formája
Zöldségtermelők	Zöldségtermelők	Azonos kultúrák, klímakockázat	Fajtatesztelés, technológiai tapasztalatcsere
Gabonatermelők	Takarmánynövény-termesztők	Takarmányellátás	Közös alapanyag-beszerzés, értékesítés
Élelmiszer-feldolgozók	Alapanyag-termelők	Feldolgozási kapacitás	Határon átnyúló alapanyag-ellátás
Kézműves élelmiszer-előállítók	Kézműves termelők	Helyi termékek	Közös piacra jutás, rendezvények
Gyógynövény-termesztők	Gyógynövény-gyűjtők	Speciális növénykultúrák	Tudástranszfer, közös feldolgozás

A bácsalmási és külső térségben létrehozott adatbázisok összekapcsolása kézzelfogható alapot teremt a határon átnyúló mezőgazdasági és élelmiszeripari együttműködések számára. Az adatbázis nemcsak a projekt indikátorainak teljesítését segíti elő, hanem hosszú távon is hozzájárul a térségek gazdasági integrációjához, versenyképességének javításához és fenntartható fejlődéséhez.

A mezőgazdasági termelők találkozóinak és fajtabemutató rendezvényeknek keretében megvalósult tudástranszfer összegzése és társadalmasítása

1. Bevezetés

A mezőgazdaság előtt álló kihívások – különösen a klímaváltozás hatásai, a gazdasági környezet bizonytalansága, valamint a termelési struktúrák átalakulása – egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a tudásmegosztásra, az együttműködésre és az innováció jelentőségére. E kihívásokra reagálva a projekt keretében **három alkalommal megrendezésre kerültek mezőgazdasági termelői találkozók**, valamint ezekhez kapcsolódóan **fajtabemutató rendezvények**, amelyek elsődleges célja a **tudástranszfer elősegítése**, a tapasztalatok megosztása, valamint a határon átnyúló együttműködések megalapozása volt.

A rendezvények a térség mezőgazdasági szereplői – termelők, szakemberek, feldolgozók, intézményi képviselők – számára biztosítottak strukturált, szakmailag megalapozott találkozási pontokat. A programok nemcsak szakmai ismeretek közvetítésére szolgáltak, hanem hozzájárultak a közösségépítéshez és a hosszú távú együttműködések kialakulásához is.

2. A mezőgazdasági termelők találkozóinak célrendszere

A három alkalommal megszervezett termelői találkozók egymásra épülő célokat szolgáltak:

- a helyi és térségi mezőgazdasági szereplők közötti kapcsolatok erősítése,
- a jó gyakorlatok és tapasztalatok megosztása,
- a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást segítő termesztési megoldások bemutatása,
- alternatív növénykultúrák és új fajták megismertetése,
- a feldolgozás és értékesítés fejlesztési lehetőségeinek feltárása,
- határon átnyúló tudás- és tapasztalatcsere ösztönzése.

A találkozók tematikája illeszkedett a projekt szakmai tartalmához, és figyelembe vette a térség aktuális mezőgazdasági problémáit és lehetőségeit.

3. A fajtabemutató rendezvények szakmai tartalma

A fajtabemutató rendezvények kiemelt szerepet játszottak a gyakorlatorientált tudástranszferben. A bemutatók során a résztvevők közvetlen tapasztalatot szerezhettek olyan növénykultúrákról és fajtákról, amelyek:

- jobban alkalmazkodnak az aszályos és szélsőséges időjárási körülményekhez,
- alacsonyabb inputigény mellett is versenyképes hozamot biztosíthatnak,
- új piaci lehetőségeket teremthetnek a termelők számára.

A bemutatott kultúrák között hangsúlyosan szerepeltek:

- a csicszeriborsó,

LP2WB

- a szemes cirok,
- valamint egyéb alternatív, klímaturó növényfajok.

A fajtabemutatók során bemutatásra kerültek:

- a termesztéstechnológiai sajátosságok,
- a fajták hozam- és stressztűrő képességei,
- a vetésforgóban betöltött szerepük,
- a feldolgozási és értékesítési lehetőségek.

4. A tudástranszfer formái és módszerei

A tudástranszfer több, egymást kiegészítő formában valósult meg:

4.1. Személyes szakmai egyeztetések

A rendezvények lehetőséget biztosítottak a közvetlen, személyes konzultációkra, ahol a termelők saját tapasztalataikat, problémáikat és kérdéseiket oszthatták meg szakértőkkel és egymással.

4.2. Gyakorlati bemutatók

A fajtabemutatók során a résztvevők a termesztés valós körülményei között ismerhették meg az új fajtaikat és technológiákat, ami jelentősen növelte az információk befogadhatóságát és hitelességét.

4.3. Tapasztalatcsere és jó gyakorlatok bemutatása

A találkozók során több gazdálkodó mutatta be saját gazdaságában alkalmazott megoldásait, különös tekintettel az inputköltségek csökkentésére, a vízhasználat optimalizálására és a piaci alkalmazkodásra.

5. A tudástranszfer eredményeinek összegzése

A három termelői találkozó és a fajtabemutatók kézzelfogható eredményeket hoztak:

- nőtt a termelők nyitottsága az alternatív növénykultúrák iránt,
- erősödött az együttműködési hajlandóság a térségi szereplők között,
- megindult a kapcsolatépítés határon túli termelőkkel és szakmai partnerekkel,
- bővült a termelők ismerete a klímaváltozáshoz alkalmazkodó megoldásokról,
- megerősödött az a szemlélet, hogy a termelés önmagában nem elegendő, a feldolgozás és a piacra jutás kulcskérdés.

6. A tudástranszfer társadalmasítása

A projekt kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a megszerzett tudás ne kizárólag a rendezvényeken részt vevő szereplők körében maradjon meg, hanem **szélesebb társadalmi és szakmai kör számára is elérhetővé váljon.**

LP2WB

6.1. Kommunikációs csatornák

A tudástranszfer társadalmasítása az alábbi eszközökkel történt:

- rendezvénybeszámolók közzététele online felületeken,
- közösségi médiában megjelent összefoglalók,
- sajtómegjelenések és helyi médiában való tájékoztatás,
- tanulmányok és kivonatok elkészítése és terjesztése.

6.2. Tudásmegosztás a helyi közösségekben

A résztvevő termelők saját közösségeikben, szakmai köreikben továbbadták a megszerzett ismereteket, így a projekt hatása többszörösen érvényesült.

7. Megállapítások

A rendezvények tapasztalatai alapján megállapítható, hogy:

- a személyes jelenlétén alapuló tudástranszfer hatékonyabb, mint az elméleti információátadás,
- a gyakorlati bemutatók kulcsszerepet játszanak az innováció elfogadásában,
- a térségi és határon átnyúló együttműködések iránt valós igény mutatkozik.

8. Következtetések

A három alkalommal megrendezett mezőgazdasági termelői találkozók és fajtabemutatók hozzájárultak egy **tudásalapú, együttműködésre épülő mezőgazdasági szemlélet** erősödéséhez. A projekt bebizonyította, hogy a tudástranszfer nem egyszeri esemény, hanem hosszú távú folyamat, amely folyamatos kapcsolattartást és utánpótlást igényel.

9. Összegzés

Összességében megállapítható, hogy a rendezvények sikeresen szolgálták a projekt céljait. A megszerzett tudás, az új kapcsolatok és a kialakult együttműködések hosszú távon is hozzájárulhatnak a térség mezőgazdaságának versenyképességéhez, alkalmazkodóképességéhez és társadalmi beágyazottságához.

Vezetői összefoglaló (Executive Summary)

A projekt során létrehozott mezőgazdasági és élelmiszeripari adatbázis átfogó és rendszerezett képet ad a térség agrárgazdasági szereplőiről, termelési szerkezetéről és együttműködési potenciáljáról. Az adatbázis egyértelműen rámutat arra, hogy a mezőgazdaság szerkezeti átalakulása és a klímaváltozás hatásai mindkét oldalon hasonló irányba mutatnak, ezért a kihívások kezelése hatékonyabban valósítható meg összehangolt, határon átnyúló együttműködések keretében.

A feltárt adatok alapján megállapítható, hogy a térség jövőbeni fejlődése szempontjából kulcsfontosságú az alapanyag-termelés és a feldolgozás kapcsolatának erősítése, a helyi

LP2WB

feldolgozottsági szint növelése, valamint az értékesítés szervezettebbé tétele. Az adatbázis lehetőséget teremt arra, hogy az azonos szegmensbe tartozó termelők és feldolgozók egymásra találjanak, közös fejlesztési irányokat határozzanak meg, és tudásmegosztás révén növeljék alkalmazkodóképességüket.

Összességében az adatbázis nemcsak a projekt egyik kézzelfogható eredménye, hanem olyan stratégiai eszköz, amely hosszú távon is hozzájárulhat a térség mezőgazdaságának versenyképességéhez, a gazdasági kapcsolatok elmélyítéséhez és a vidék népességmegtartó erejének erősítéséhez. A döntéshozók számára az adatbázis megbízható alapot biztosít jövőbeni fejlesztési programok, támogatási irányok és együttműködési kezdeményezések megalapozásához.

A projekt keretében elkészült két, egységes szempontrendszer szerint felépített adatbázis, amelyek a bácsalmási, illetve a külső térségben működő mezőgazdasági termelőket, kézműveseket és kapcsolódó élelmiszeripari szereplőket tartalmazzák. Az adatbázisok célja nem pusztán a szereplők nyilvántartása volt, hanem olyan strukturált információs háttér létrehozása, amely alkalmas a határon átnyúló együttműködések megalapozására és fejlesztésére.

Az adatbázisok összevetése egyértelműen rámutatott arra, hogy a két térség agrárgazdasága számos ponton kiegészíti egymást. A hasonló termelési szerkezetek, az azonos kihívások (különösen a klímaváltozás és a piacra jutás nehézségei), valamint a feldolgozottsági szintek eltérései együttesen olyan együttműködési potenciált hordoznak, amely hozzájárulhat a térségek gazdasági megerősödéséhez.

A vezetői szintű értékelés alapján megállapítható, hogy az adatbázis:

- stratégiai döntéstámogató eszközzé válhat,
- elősegíti a célzott partnerkeresést,
- megalapozza a közös fejlesztések és piaci együttműködések elindítását,
- hosszú távon hozzájárul a projekt eredményeinek fenntarthatóságához.

JOGI NYILATKOZAT

Ez a dokumentum az Európai Unió pénzügyi támogatásával valósult meg a Interreg VI-A IPA Magyarország-Szerbia együttműködési program által. A dokumentum tartalmáért teljes mértékben (a) <Bácsalmási Önkormányzati Közszerződéti Közhataln Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság > vállalja a felelősséget, és az semmilyen körülmények között nem tekinthető az Európai Unió és / vagy a programot Irányító Hatóságnak állásfoglalását tükröző tartalomnak.